

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

6/2012

Henrik Perret

3.12.2012

Ropet i julnatten

"Ära vare Gud i höjden och frid på jorden, till människor hans välbehag." Luk. 2:14

Gloria in excelsis Deo – Ära vare Gud i höjden!

Glädjens och fridens högtid står för dörren. Det budskapet står i skarp kontrast till de nyheter som möter oss dagligen. Livet är för många människor allt annat än glädje och frid. Denna höst har i alltför hög grad präglats av konflikter, våld och lidande. Gaza, Israel, Syrien, Libyen, Egypten, Afganistan, Irak, Pakistan, Nigeria... listan är hur lång som helst. Därtill kommer all oro och ångest som drabbar många människor i Grekland, Spanien och många andra länder.

Också i vårt eget land är situationen värre än många tror. Ekonomiskt tunga tider med hög arbetslöshet står för dörren.

Många av konflikterna i världen har religiösa förtecken, åtminstone religiösa komponenter. I mycket hög grad gäller det muslimska länder där extrema islamistiska grupper utmanar den lagliga överheten, andra muslimska grupper, för att inte tala om kristna minoriteter.

Detta har blivit ett allt mera framträ-

dande drag i världen idag.

Nyateismen har utnyttjat detta. Budskapet "religionen är farlig" började i egentlig mening med 911-attacken, där terrorister angrep de två tornen och Pentagon i september 2001. Den kände brittiske apologeten och teologen *Alister McGrath* skriver att man först talade om "islamistisk religiös fanatism", sen helt enkelt om "religiös fanatism" och slutligen bara om "religion". Så har man kommit till "religionen är farlig". Professor Richard Dawkins har beskrivit den som "ett virus på förnuftet", något som hans lärjungar i vårt land har upprepat.

Sam Harris, en av nyateismens "fyra ryttare", skriver i en av sina böcker (*The End of Faith*, 2004), att "en del påståenden är så farliga att det till och med kan vara etiskt att dräpa människor därför att de tror på dem. Detta kan låta som ett påstående som man aldrig förut har hört, men det uttrycker bara en vardagsverklighet om den värld som vi lever i."

Det är denna värld som behöver ett helt annat budskap. "Fred på jorden" är ett rop på mångas läppar, men julevangeliet betonar att freden på jorden hänger samman

med "Ära vare Gud i höjden" – inte vilken Gud som helst, utan den Treenige Guden, den Gud, som lät sin Son födas i Betlehems krubba. Det är därför att "Ära vare Gud i höjden" har tystnat på så många håll – också i den s.k. kristna världen – som "freden på jorden" viker undan.

Jag har många gånger blivit stilla inför änglarnas lovsång i julnatten. Det har varit en psalm i julnatten som fått mig att stanna, att tillbe, att meditera, att vila. Allt detta gäller nog ännu. Men denna jul har jag kanske som aldrig förr sett att julnattens änglahymn är ett missionsrop. Det är ett rop, som ska få oss kristna i rörelse.

Det står något i versen som är helt revolutionerande: "till människor hans välbehag". Guds "välbehag" är ett uttryck, som anknyter till offerteologin i Bibeln. När Gud befallde israeliterna att offra i GT (se 3 Mos.) står det att Herren blev "välbehaglig". Orsaken till änglarnas glädje och Guds "välbehag" är att Frälsaren, Guds ende Son, som offras för världens synd, har kommit i världen.

Denna stora nyhet, "en Frälsare har blivit född åt er i Davids stad" (Luk 2:11), är orsaken till att Gud ser på mänskligheten med välbehag. För Jesu skull.

Och denna sång måste nu nå varje människas hjärta. "Mitt hjärta är oroligt, till dess det finner vilan i dig", sade Augustinus.

Änglasången talar om mission, om försoningens glädje och frid som måste föras vidare. I en tid med sjunkande statistiker för kyrkan, med en undfallande kristenhet, som alltför ofta hellre tiger än bekänner Kristus mitt i livet, behövs julnattens befriande och inträngande rop.

Den riksvenska tidningen Dagens Nyheter hade för någon vecka sen en nyhet

om skoljulfesterna i Sverige, som för mig bekräftar behovet av mission: "Gud får inte vara med när skolan samlas i kyrkan".

Man tror att man är neutral, men man är inte det. "Den som inte är med mig är emot mig."

Vår uppgift i STI är och blir att utrusta våra studeranden, så att de kan och vill förkunna julens evangelium året om, för människor i vårt land och på olika håll i världen.

Låt inte julnattens änglasång bli en stämningsbild eller en fras. Den är både ett julbudskap och en missionsbefallning, med livstidsgaranti. Det finns nämligen ingen större glädje än missionsuppdragets "se, jag är med er alla dagar intill tidens ände."

Nu handlar det om att ta emot Jesus, julens Frälsare och Herre, i sitt hjärta och vara med i änglasångens missionsuppdrag, som slutar först när Jesus kommer!

Ära vare Gud i höjden och frid på jorden, till människor hans välbehag!

Ett varmt tack för alla förböner och allt understöd till STI:s arbete under år 2012! Vi behöver nu allas stöd för att kunna fortsätta utveckla arbetet så att vår kyrka och våra väckelserörelser får unga teologer, herdar och lärare, som har pastoral beredskap att möta dagens människor!

Vi önskar Er alla en Välsignad Julhögtid och ett Gott Nytt År 2013!

Henrik Perret, Timo Eskola och Kirsi Sell

STI – en framgångshistoria

Eero Junkkaala

När jag besöker olika församlingar träffar jag ofta präster, som berättar att de under studietiden har besökt Teologiska institutet i Finland, dess föreläsningar eller på dagskaffe. De flesta har goda minnen från den tiden. Några säger att de har fått avgörande vägkost för sitt eget tänkande och för sin gärning som präst. Många av dem är redan kyrkoherdar. Också inom missionen finns denna grupp av teologer. Några våghalsar har t.o.m. disputerat för doktorsgraden.

När allting började var allt detta bara en dröm. Hösten 1987 skaffade vi de första klämmarna, pennor och gummin till det blivande institutets expedition, fastän vi inte ens visste om vi skulle få ett kontorsbord. I ett hörn av Finska bibelinstitutets verksamhetscentrums kök fanns ett sådant. I samma lokaliteter hade redan under några föreläsningsserier hållits, som strävade till att stärka kallelseidentiteten hos teologie studerandena och föra debatter om universitetsteologin. När Teologiska institutet sedan grundades i december i slutet av året blev det ett stort mediauppbåd. Landets största veckotidningar, ra-

dion och televisionen uppmärksammade detta nya initiativ från väckelserörelsefronten. Många utländska tidningar uppmärksammade också detta. I Finland steg nyhetsvärdet genom att biskopen i Uleåborg, Olavi Rimpiläinen, åtog sig att bli ordförande för det nya institutets styrelse.

De första tiderna i utrymmena på Norra Järnvägsgatan var STI:s guldålder, om man mäter verksamheten med antalet besökare. Under de första åren deltog nästan hälften av första årskursens studerande också i institutets föreläsningar. Som mest var ca 80-90 personer på plats samtidigt. Vi drack exegetiskt morgonkaffe och gick igenom bibelteologins kvistiga frågor. Uppenbart var det så att det fanns en protest mot fakultetens undervisning och ett behov att få också annan undervisning. STI:s läge på väg till fakulteten gjorde det lätt att komma in. År 1992 flyttade STI till Finska Lutherska Evangelieföreningens (SLEY) lokaliteter på Barnhemsgränden och år 1996 till de nuvarande utrymmena på Kajaniemigatan. En liknande rusning som under de första åren har inte ägt rum, men det har alltid funnits en grupp teolo-

giestuderande som på STI:s föreläsningar vill ha en motvikt till undervisningen i universitetet.

Undervisningen i exegetik var det viktigaste under STI:s första år. Senare har föreläsningar även hållits om olika temata inom systematisk teologi och praktisk teologi. Redan i slutet av 1980-talet besökte vi systerinstitutioner i alla nordiska länder, i Tyskland och England. De arkeologiska utgrävningarna i Israel utgjorde en del av att fördjupa sig i Bibelns värld. Av denna anledning innehåller biblioteket en ansevärd del arkeologisk litteratur. Redan från början gick STI in för att publicera egen teologisk litteratur. Iustitia-serien har redan utkommit i 28 band. De anställda har även publicerat teologiska artiklar som publicerats i andra sammanhang. Timo Eskolas digra produktion omfattar också flera internationella forskningar på engelska.

Ända från början har STI:s verksamhet byggts på institutets vänners ekonomiska understöd. När verksamheten började fanns det 0 mark. Det första året uppgjordes en budget på 315 000 mk. När året var slut hade just den summan uppnåtts. Det uppmuntrade oss att fortsätta på samma linje. Budgeten för år 2012 är 350 600 €, så utgifterna är sex gånger större. Vårt dagliga bröd är ett stort tacksägelseämne och ett uttryck för Guds välsignelse.

Det är bara Gud som vet vilken STI:s framtid är. Behovet av en alternativ teologisk undervisning har inte minskat. Det andliga klimatet har förändrats mycket från de första tiderna. Men Gud har inte förändrats, inte heller Guds Ord. Undervisning i Guds Ord och förkunnelse av Ordet behövs minst lika mycket som tidigare. Här har STI fortfarande sin viktiga uppgift.

Vill du vara med om att bygga kyrkans framtid?

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND (STI) har under 25 år understött teologiestuderande i deras studier och andliga liv. Ca 1000 studerande har deltagit i STI:s undervisning, de flesta av dem är idag präster och anställda i våra församlingar och organisationer på olika håll i Finland. Tyngdpunkten i vår utbildning är undervisning om Bibeln samt själavård.

Universitetet har mer och mer blivit en akademisk institution. I tillägg till huvudets kunskaper behövs också andlig övertygelse. STI vill med sin tilläggsutbildning stärka den lutherska identiteten och ge blivande präster goda pastorala färdigheter. Vi vill också verka för att skolorna får motiverade religionslärare.

STI:s verksamhet grundar sig nästan helt och hållet på privatpersoners understöd. Vi vädjar om Ditt stöd så att STI skall kunna fortsätta sitt viktiga arbete. Du kan stöda oss t. ex.

- genom att varje månad betala 3, 5, 10, 20 eller 50 euro
- genom en engångsinbetaning
- genom att bli understödande medlem (35 euro per år)

Vi behöver också förbön! Vi ber om att kristenheten i Finland skall få bibeltrogna arbetare.

Julens under hör alltid med till Kristi kyrka

Timo Eskola

Julen är inte enbart ljus och stämning. För oss kristna är julen en påminnelse om att Gud blev mänska. Gud har blivit en del av sin skapelse och dess lidande. Gud har tagit på sig själv att bära syndabördan. Därför är julen framför allt en ljusets högtid. Kristus är folkens ljus. ”I honom var liv, och livet var människornas ljus” (Joh 1:4).

I denna syndafallets värld har allt ljus trots allt sina skuggor. När Kristus kommer in i världen blir han från första början tvungen att möta motstånd. I Johannesevangeliet står det entydigt: ”hans egna tog inte emot honom” (1:11). Matteus berättar för sin del att Herodes gav befallning om att alla småpojkar i Betlehem med omnejd skulle dödas.

Denna världens gud kämpar mot Kristus. Det är en strid som förs i det fördolda men man ser spåren av den. Kristi kyrka är ständigt kallad att ta del i denna kamp. I den kan man i våra liv se skuggorna av julens ljus.

Kyrkans skuggor

Också kyrkan står i vår tid i spänningsfältet. När man läser kyrkans nya fyraårsberättelse *Den utmanade kyrkan* framträder konflikten mellan den gudlösa världen och den levande församlingen på ett oemot-sägligt sätt. Människorna fjärras från kyrkan och tillägnar sig kristendomsfientliga värderingar. I huvudstadsregionen är det allt färre som hör till kyrkan. I Helsingfors finns det stadsdelar där endast cirka 60 procent är medlemmar i kyrkan. Man har räknat ut att med den farten kommer den lutherska kyrkan i Helsingfors att år 2020

vara en minoritetskyrka.

Synen på familjen har radikalt förändrats. På en kort tid har antalet vigslar minskat med 25 procent. Familjerna döper inte heller sina små till medlemskap i kyrkan och till gemenskap med Kristus. I Helsingfors döps endast vartannat barn.

Enligt bedömare håller kristliga vanor

på att brytas sönder. Kyrkans ”egentliga” verksamhet – det var så man för några år sedan marknadsförde gudstjänstförnyelsen – intresserar inte kyrkans medlemmar. Enligt statistiken har deltagarnas (gudstjänstbesökens) antal på tio år minskat med en miljon.

Kristi församlings ljus

Har ”denna världens gud” förblindat ögonen på allt flere? Varför borde människan höra till den lutherska kyrkan i Finland eller till någon kyrka överhuvudtaget. Det lönar sig inte att höra till kyrkan endast

för att kunna ordna lämpliga fester vid olika brytningsskeden i livet. Kyrkoskatten är inte heller någon garantisumma för att kunna ordna begravningar. Enbart yttre orsaker är inte teologiskt intressanta.

Medlemskapet i kyrkan har samband med julens under. Man är med i församlingen eftersom dopet förenar en syndig mänska med Kristus, hela världens Frälsare. Kyrkan är inte endast en yttre institution, den är Kristi kropp. Kyrkan är en gemenskap, de troendes gemenskap, och den gemenskapen är organiskt förenad med Guds Son och med den Heliga Tre-enigheten: vår kropp är den Helige Andes tempel och Kristus bor genom tron i våra hjärtan.

Att höra till Kristi församling betyder att syndaren i gudstjänsten har tillgång till nattvarden, förlåtelsens måltid. Nattvarden ger tröst och uppmuntran till ett liv som kristen mitt ibland vardagens svårigheter och lockelserna från vårt eget kött. Det är därför Kristi kyrka finns till. För att upprätthålla den behövs predikoämbetet och sakramentsförvaltningen.

Därmed är julens budskap en ständig påminnelse för oss att Gud i Kristus har blivit mänska och kommit oss nära. Han kom som Frälsare till världen. Var och en som nås av honom blir frälst. I Kristus finner människan glädje och frid. Ända till slutet kämpar syndens kött mot detta evangelium liksom det har skett under två årtusenden. Men vi blir tröstade av att Kristus har övervunnit den onde. Kristus är på vår sida. ”Ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det” (Joh 1:5).

Foto: Hilpi Jenu

För Santeri Marjokorpi fanns teologin i blodet

Jukka Ahonen

Santeri Marjokorpi, 27, håller på med slutfasen av sin Pro gradu-avhandling. Enligt honom växer kyrkans förnyelse på troende människor, som tar emot Guds nåd genom Ordet och sakramenten.

Foto: Tomas Garaissi

Santeri Marjokorpi kommer från Kemijärvi. Hans familj var ett år i Zambia, när han var 3 år gammal, men han upplever inte att detta skulle ha haft stor betydelse för hans liv. Däremot har norra Finland varit närmare hans hjärta. Han brukar åka slalom varje vinter, på den bättre sidan om polcirkeln. Ett par resor till alperna har också rymts med.

Santeri gifte sig senaste sommar. Hans hustru Jenni studerar till klasslärare. Situationen är nu annan än under ungarårsen, längre har han inte tillbringat ensamma kvällar hemma. Många beslut fattas nu tillsammans med hans äkta maka.

- Äktenskapet är nog en sådan sak, som är avsett för människan och som människan skapats för. Det känns naturligt och på ett riktigt sätt normalt, säger Santeri.

På väg till andligt arbete

Teologin är för Santeri en viktig del av livet. Den har funnits ”i blodet”, för hans far är präst och hans mor är religionslärare. Redan som treåring satte Santeri på lek lakanet runt sig och började förrätta liturgin.

- Jag fick rådet av någon bekant att inte studera teologi, om man inte är helt tvungen. Det rådet har jag följt och jag studerar teologi med glädje, kommenterar Santeri.

Först studerade Santeri under två år ekonomi i Uleåborg, men han märkte att det inte var hans grej så han sökte till och blev godkänd för teologiska studier i Helsingfors. Santeri är mycket inspirerad av teologi och andliga frågor och läser under sin fritid också sådan teologisk litteratur som inte direkt hör till studierna. Han har en egen blogg på nätet, där han behandlar

många teologiska och moraliska frågor.

Utöver detta dryftande av teologiska frågor har Santeri också i praktiken jobbat som teolog. Han har varit sommarteologi Kankaanpää och i Kemijärvi och där har han fått bekanta sig med församlingsarbete ännu närmare. Han arbetade bland evangeliska studerande under tre år och medverkar ännu i många sammanhang med tal. Uppgiften som sommarteolog och andra teologiska uppdrag har fostrat honom som andlig arbetare.

Nu är Santeri på slutrakan med studierna och jobbar på sin gradu inom dogmatik. Den handlar om ett projekt för den kanoniska teism, som William Abraham har utvecklat. Det är ännu inte helt klart var han kommer att börja arbeta, planerna är ännu öppna. I varje fall är det andligt arbete han vill syssla med. Santeri är inte orolig för sin framtid.

- Jag började med teologi med den inställningen, att den som söker att bevara sitt liv, han mister det, men den som för min skull mister sitt liv, han finner det (Matt. 10:39). Om Gud kallar, visar Han också på en plats eller åtminstone tar Han hand om allt, konstaterar Santeri.

En verklig kyrklig förnyelse

Många har drabbats av en troskris inom teologiska fakulteten i Helsingfors, de har liberaliserats i sina uppfattningar och en del t.o.m. övergett tron. Santeris situation är helt annan:

- Liberalteologin har inte påverkat mig alls, och jag har inte fått något personligt förhållande

till den under tiden i universitetet. Bl.a. har det första året föreläsningar under ’Fuksifoorumi’ (forum för första årets studerande) effektivt vaccinerat mig mot den, säger Santeri.

Kyrkans förnyelse kan inte börja från kyrkans liberala orientation.

- Kompromisserna med trenderna inom kyrka och stat innebär ingen lösning när det gäller att höja kyrkans trovärdighet. Administrativa och läromässiga förnyelser kan inte göra den kristna tron levande i det nutida samhället. Förnyelse utgår från individen, men inte genom något slags self help –andlighet, utan genom att människan tar emot nåden genom Ordet och sakramenten, tänker Santeri.

Foto: Jouko Makkonen

Teologiska institutet behövs mer än någonsin

Kyrkan är i kris. Medlemsantalet minskar och allt färre tror på kyrkans centrala trossanningar. Reaktionen på detta har varit olika, men en av de värsta är tanken, som man kunde formulera med orden: "Du behöver inte tro på något speciellt för att vara medlem i kyrkan; tron är inte ett försanthållande av bestämda lärosatser." Sådana besked ha getts, t.o.m. från kyrkans ledning. Att välja en sådan väg innebär att kyrkan går in i en allt djupare kris.

Nu behövs det teologi och apologi, dvs. Bibelns lära om Gud och ett försvar av kristendomens sanningar. Behovet av en sund, biblisk och inspirerande teologi har aldrig varit större än nu. Kyrkan dör om en god teologi saknas. Man kan inte tro på Gud utan någon uppfattning om den Gud, som man tror på. Teologi är just läran om Gud, Hans person, gärningar och vilja. Detsamma gäller Kristus. Ingen kan tro på Kristus som inte har hört något om Honom eller vet något om Honom. Det avgörande är, om vår lära, vår uppfattning om Gud, Jesus och frälsningen är i enlighet med Bibeln, eller om den strider mot Bibeln. Trosbekännelserna – sammanfattningar av de bibliska sanningarna – är lärosatser, som man inom kyrkan har trott på i två tusen år.

Det är just här som Teologiska institutets i Finland betydelse kommer in. Under 25 år har det erbjudit teologie studerande en på Bibeln baserad lära

Foto: Jeniina Nummela

om Gud och Hans frälsningsgärningar. Ingenting kan vara viktigare för en teolog än att känna den bibliska teologin, och naturligtvis också en inre och en personlig kännedom om Kristus. Utan detta kan en människa inte vara teolog i ordets positiva bemärkelse.

Teologiska institutet i Finland behöver Ditt stöd

Kyrkan eller staten har aldrig upprätthållit eller svarat för STI:s verksamhet. Det är sådana personer, som har förstått värdet av ett sådant arbete, som ansvarat för det. Idag har många kristliga organisationer ekonomiska svårigheter. Också STI kämpar med sin ekonomi. Jag vågar vädja till Dig att överväga om Du kan understöda Teologiska institutet i Finland med en gåva, vars storlek du själv bestämmer. Jag känner STI:s arbete, och jag känner de anställda. Jag vet, att arbetet är gott och – så tror jag – helt avgörande viktigt kristet arbete. Låt oss hålla STI vid liv så att också framtidens teologer och Guds rikes arbetare skall få lära sig en hållbar och sund teologi. Sådana teologer behövs nu och ännu mera i framtiden.

Leif Nummela

Teologiska institutet i Finland (STI) fyller 25 år!

Välkommen till STI:s

25-årsjubileum

i Helsingfors Domkyrkas krypa (Kyrkogatan 18) lördagen den 19 januari 2013 kl. 15.

Kaffeservering från kl. 14.

Studerande från olika årskurser medverkar!

Med är också Pekka Huhtinen (SLEY), STI:s första generalsekr. Eero Junkkaala, blivande gen. sekr. Ville Auvinen samt Henrik Perret.

Konferencier: Miina Hakonen och Tomas Garaisi. Musik och annat intressant program!

Alla STI:s vänner är hjärtligt välkomna!

STI – för kyrkans framtid

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550

Fax 09 6689 5555

E-post: sti@sti.fi
fornamn.efternamn@sti.fi

Hemsida www.sti.fi

Bank Sampo 800011-564245
FI7480001100564245
DABAFIHH

Anställda
generalsekr. Henrik Perret (gsm 0500 542 542)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesal.

Öppet under perioderna kl. 9–19

Finansieras av frivilliga bidrag. Medlemsavgift för understödande medlemmar: 35 €/år (studerande 10 €, kollektiv 100 €). Bokgåvor, understöd och testamenten mottas med tacksamhet.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*. Informationsbladet *Hörnstenen (Kulmakivi)* sänds till understödande medlemmar.

Styrelsens ordförande
verksamhetsledare Lasse Nikkarikoski

Medlemsorganisationer
Missionsföreningen Säningsmannen, Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys (Bedjarrörelsen i Västra Finland), Finlands ev.luth. Student- och Skolungdomsmission, Radiomissionsorganisationen Budbärarn, Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska Bibelinstitutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen i Finland

Tryckeri Kirjapaino Hermes Oy

ISSN 2243-075X (Print)
ISSN 2243-0768 (Online)

TEOLOGISKA
INSTITUTET I FINLAND
Kajsaniemigatan 13 A
00100 HELSINGFORS

*Nu tändas tusen juleljus
på julens mörka rund.
och tusen, tusen stråla ock
på himlens djupblå grund.*

